

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Morcov Vasile către Casa Națională de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-68/24
NR. PIGD 2-22035413-01-3ra-19012024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.
--

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Chisilița)
Curtea de Apel Chișinău (V. Negru, G. Dașchevici, E. Palanciuc)

31 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ana Cucerescu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 15 martie 2022, Vasile Morcov a depus acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil (f.d.6-7). Acțiunea a fost concretizată prin cererea din 19 aprilie 2022 (f.d.25-27).

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia CTAS Centru din 20.01.2022 i-a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, din motiv ca nu ar întruni condițiile stagiului de cotizare de minim 39 ani, fiind confirmat un stagiul de 38 ani. Drept temei de respingere au fost invocate prevederile Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii.

3. Potrivit datelor prezentate în decizia de refuz de CTAS Centru rezultă că, nu a fost inclus în stagiul de cotizare perioada 01.08.84 - 24.07.85, perioada în care reclamantul a realizat internatura după finisarea studiilor la Universitatea de Stat de Medicină, cu toate că în perioada dată au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat la bugetul asigurărilor de stat, fapt ce se confirmă prin înscrisurile prezentate.

4. Nefiind de acord cu decizia CTAS Centru nr. 655 din 20.01.2022, a înaintat la 07.02.2022 cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare - CNAS), ulterior completată la 16.02.2022 și 24.02.2022, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului său la stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, stabilirea și achitarea pensiei anticipate pentru carieră lungă.

5. Prin răspunsul CNAS nr. M-402/22 din 04.03.2022, cererea prealabilă a fost respinsă, menționându-se că nu a fost regăsit nici un temei legal pentru satisfacerea cerințelor sale.

6. Consideră reclamantul că, decizia CTAS Centru nr. 655 din 20.01.2022 și răspunsul CNAS nr. M-402/22 din 04.03.2022 sunt neîntemeiate, deoarece pârâțul a interpretat eronat normele legale în raport cu circumstanțele cazului, deoarece odată ce s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat în perioada 01.08.84 - 24.07.85, această perioadă este contributivă și urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare.

7. Reclamantul a indicat că, urmare a acțiunilor pârâțului, care sunt vădit contrare prevederilor legislației în vigoare, i-au fost cauzate prejudicii morale, manifestate prin sentimente de frustrare, anxietate, stres, neliniște cauzată de incertitudinea creată de organele statului, care au neglijat cadrul legal existent și care și-au permis să încalce în mod vădit legislația în vigoare.

8. Reclamantul Vasile Morcov solicită anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 655 din 20.01.2022 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M- 402/22 din 04.03.2022, cu obligarea pârâtului la stabilirea și achitarea pensiei anticipate pentru carieră lungă, încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 mii lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sector Centru nr. „91/2022/886 din 20 ianuarie 2022 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei lui Vasile Morcov și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M402/22 din 04 martie 2022 emisă la soluționarea cererii prealabile.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei anticipate pentru carieră lungă lui Vasile Morcov.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Vasile Morcov, cheltuielile de judecată în mărime de 10 000 lei.

În partea reparării prejudiciului moral acțiunea s-a declarat inadmisibilă.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La data de 06 ianuarie 2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 22 decembrie 2022, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii .

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 22 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 22 decembrie 2022 și s-a emis o nouă decizie în partea casată prin care:

S-a admis parțial pretenția înaintată de Vasile Morcov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Vasile Morcov, cheltuielile de judecată în mărime de 3000, în rest cererea s-a respins .

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 22 decembrie 2022 s-a menținut.

12. Instanța de apel, reieșind din prevederile art. 5 alin. (2) lit. e) , art. 15² , art. 42 ale Legii nr.156/1998, (în redacția valabilă la data depunerii cererii de stabilire a pensiei), a reținut că stagiul de cotizare necesar pentru acordarea pensiei anticipate pentru carieră lungă include exclusiv perioadele contributive, fiind excluse perioadele

necontributive prevăzute de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, inclusiv perioada studiilor universitare de zi efectuate până la 1 ianuarie 1999.

13. Analizând probele administrate, instanța a constatat că intimatul Vasile Morcov a activat în perioada 1 august 1984 – 30 iunie 1985 în funcția de medic-intern în cadrul Dispensarului Republican Dermato-Venerologic, activitate confirmată prin certificatele eliberate de instituția medicală, legitimația de serviciu și carnetul de muncă. Totodată, s-a stabilit că pentru această perioadă intimatul a fost salarizat și i-au fost reținute contribuțiile obligatorii de asigurări sociale.

14. Instanța a reținut, de asemenea, că intimatul a prezentat Ordinul comun al Ministrului Sănătății al URSS nr. 240 și al Ministrului Învățământului al URSS nr. 187 din 27 martie 1967, prin care a fost aprobat Regulamentul privind efectuarea specializării de un an (internatura) pentru absolvenții facultăților de medicină generală și pediatrie. Din conținutul acestui act normativ rezultă că medicul-intern avea calitatea de angajat al instituției medicale în care își desfășura activitatea și era remunerat cu salariu potrivit legislației în vigoare, aspecte care confirmă caracterul contributiv al perioadei de internatură.

15. În aceste condiții, instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale potrivit cărora perioada de internatură ar constitui o perioadă necontributivă asimilată rezidențiatului sau secundariatului clinic. Instanța a reținut că internatura reprezintă o categorie distinctă de activitate, care nu poate fi asimilată studiilor de rezidențiat sau secundariatului clinic, întrucât legislația aplicabilă nu reglementează internatura ca formă de învățământ postuniversitar, iar perioada în care intimatul a activat ca medic-intern, fiind remunerată și supusă plății contribuțiilor de asigurări sociale, urmează a fi valorificată ca stagiul contributiv.

16. Cu privire la cheltuielile de judecată, instanța de apel a reținut că suma acordată de prima instanță cu titlu de asistență juridică este excesivă în raport cu complexitatea cauzei, volumul de muncă prestat de avocat și timpul utilizat. În consecință, a casat hotărârea în această parte și a redus cuantumul cheltuielilor de asistență juridică compensate la suma de 3.000 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. Neîntemeiat de acord cu decizia instanței de apel, la 04 decembrie CNAS a depus recurs, solicitând admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

18. În motivarea recursului s-a invocat interpretarea eronată a legii. Recurentul consideră că dat fiind faptul că perioada de rezidențiat în învățământul postuniversitar obligatoriu în sensul Legii nr. 156/1998 este calificată expres ca perioadă necontributivă (art.5 lit.e), iar conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 165/2017 perioada de rezidențiat (internatura și secundariatul clinic) în învățământul postuniversitar obligatoriu se confirmă prin diploma de licență sau certificatul privind realizarea studiilor postuniversitare de rezidențiat, pretenția intimatului privind includerea perioadei în învățământul postuniversitar obligatoriu 01.08.1984 - 30.06.1985 în stagiul de cotizare la determinarea dreptului la pensie anticipată pentru carieră lungă este absolut

neîntemeiată și contrară prevederilor legale. Or, legislația de pensionare stipulează expres perioadele necontributive ce nu pot fi incluse la stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

19. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

20. Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 22 noiembrie 2023 și la data de 10 ianuarie 2024 a notificat recurentului decizia motivată. Astfel, recursul depus la 04 decembrie 2023 este în termen.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

21. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

22. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

23. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

24. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

26. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

27. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

30. Cât ține de alegația recurentului privind invocarea practicii Curții Supreme de Justiție pe astfel de litigii, Completul de judecată reține că existența a una sau două hotărâri similare nu echivalează cu formarea unei practici judiciare uniforme și constante, fiecare cauză urmând a fi apreciată prin prisma circumstanțelor sale particulare și a probatoriului administrat.

31. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din

punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

33. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

35. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

37. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul.

37. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ana Cucerescu